

Datum

2020-04-03

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Ledningsstrateg

Per-Erik.Ebbestahl@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Organisation för Malmöforumet 2020, konferens mot antisemitism och för ihågkomsten av Förintelsen STK-2020-95

Sammanfattning

Statsministern beslutade i maj 2019 att bjuda in till en internationell konferens för ihågkomst av Förintelsen. Konferensen ska hållas i Malmö 26-27 oktober 2020. Cirka 60 stads- och regeringschefer är inbjudna tillsammans med ett tiotal internationella judiska och romska organisationer. Totalt beräknas 600 personer delta i konferensen. För att dels samordna stadens arbete med konferensen och dels för att samordna, kommunicera och utveckla stadens arbete med diskriminering och antisemitism föreslås 4,5 miljoner kronor fördelas ur stadskontorets budgetpost medel mot diskriminering och för en öppen stad.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att enligt föreslagen organisationsmodell samordna och utveckla stadens arbete mot diskriminering och antisemitism samt att hantera projektledning och kommunikation kopplat till stadens övergripande arbete inom området i samband med konferensen samt att uppdraget finansieras inom kommunstyrelsens befintliga ram mot diskriminering och för en öppen stad.

Beslutet skickas till

Avdelningen för intern ledning och stöd
Kulturdirektören, kulturförvaltningen

Ärende

Den 27 januari 1945 befriades förintelselägret Auschwitz-Birkenau. Sedan 2001 har detta datum varit en nationell minnesdag i Sverige och i år är det 75 år sedan befrielsen. Förintelsen är en unik händelse men de lärdomar dess historia kan ge är universella. De som överlevde de fasor miljontals judar och andra offer för nazismen utsattes för är snart borta. Samhället måste öka ansträngningarna för att främja utbildning, ihågkomst och forskning om Förintelsen för att nya generationer ska kunna lära av vad som skedde.

Vår samtid är fortfarande märkt av folkmord, etnisk rensning, rasism, antisemitism och främlingsfientlighet. I Europa har vi återigen sett antisemitismen skörda människoliv. Judar och judiska institutioner har utsatts för flera terroråd i Europa de senaste åren. Även i Sverige har vi upplevt attacker mot synagogor, rabbiner, judiska kvinnor, män och barn. Den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism har rapporterat att högerextrema miljöer

förekommer i nästan hälften av landets kommuner och att islamistisk våldsbejakande extremism finns i mer än en femtedel av dem. Det bör vara en källa till oro för hela det svenska samhället – en oro som vi måste förhålla oss till och agera utifrån.

I år, då det har gått 20 år sedan Förintelsekonferensen i Stockholm, bjuder därför Sverige och statsministern in till en ny internationell konferens om hägkomst och utbildning. Syftet är att tillsammans med andra länder och organisationer fortsätta att utveckla insatserna för att förhindra nya övergrepp mot mänskligheten. Regeringens ambition är att konferensen ska bli en kraftsamling som involverar hela samhället.

Konferensen kommer att genomföras i Malmö den 26 och 27 oktober. Regeringen valde Malmö som plats för konferensen efter noggranna överväganden och dialog med kommunledningen som vill göra år 2020 till ett år för öppenhet, mångfald och för alla Malmöborna självklara rätt till staden. Årets budget kallas Tillsammans för ett öppet och tryggare Malmö. Under andra världskriget välkomnade Malmöborna många danska judar som tvingades fly över sundet, undan ockupationsmakten. Senare mobiliserades stora delar av staden för att ta emot judiska flyktingar från koncentrationslägren. För Malmöborna blev detta en påminnelse om att staden är en del av sin omvärld.

I kommunstyrelsens dialog med regeringen inför konferensen lyfte kommunstyrelsen att antisemitism fortfarande är ett allvarligt problem, både lokalt som runt om i världen. Malmö har dock alltid erbjudit skydd till förföljda och förtryckta, vilket idag är en del i stadens identitet. Malmö vill också vara en öppen och inkluderande stad. I Malmö är det tydligt att det krävs aktiva insatser för att skapa ömsesidig respekt när människor från nästan hela världen samsas på en liten yta. Men kommunledningens utgångspunkt är tydlig; i Malmö ska alla kunna vara stolta över sin bakgrund och sin identitet och samtidigt leva i staden som jämlikar. Stadens långsiktiga arbete bygger därför på ett bredt ansats för att bekämpa främlingsfientlighet och alla former av rasism. I det arbetet är det viktigt att understryka och erkänna att olika former av rasism har olika historiska och samhälleliga förklaringar. Därför är det viktigt att samhället tydligt och kraftfullt arbetar gentemot de specifika uttryck som grundas just på antisemitism.

För att tydliggöra frågornas vikt lyfts de särskilt fram i kommunfullmäktiges budget där målen syftar till att ge en gemensam riktning för hela kommunens verksamhet och därmed bidra till en effektiv styrning och god ekonomisk hushållning. Målen är långsiktiga och gäller för innevarande mandatperiod, men ska uppnås så fort som möjligt. De omfattar ett begränsat antal gemensamma och prioriterade utvecklingsområden för hela staden där fler än en nämnd/bolagsstyrelse behöver bidra för att uppnå en positiv utveckling. I budgeten formuleras följande:

”För att värna demokrati och mänskliga rättigheter tas initiativ för att minska hatbrott, otrygghet och utanförskap – för att Malmö ska vara en stad i framkant. En jämställd stad som utmanar fördomar och som är öppen för förändring och samarbete. Stadens viktigaste tillgång är Malmöborna och alla ska kunna ta del av och bidra till den positiva utvecklingen. ”

”För att Malmö ska vara en öppen och inkluderande stad är föreningslivet viktigt. Föreningslivet som får stöd ska vara demokratiskt och ge alla Malmöbor möjlighet att delta på lika villkor. Malmöborna har rötter i hela världen. Det är en tillgång i en allt mer globaliserad värld. Men det ställer också krav. Att arbeta med skolornas värdegrund och mot alla former av rasism och diskriminering i staden prioriteras. Under året står

Malmö värd för en internationell konferens för hågkomsten av Förintelsen. Det ger staden möjlighet att fördjupa och bredda arbetet i Malmös förskolor, grundskolor och gymnasieskolor med utgångspunkten att alla barn och elever ska ha rätten att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Arbetet mot antisemitism stärks och förankras i samarbete med bland annat judiska församlingen i Malmö och Svenska kommittén mot antisemitism.”

Arbetet mot diskriminering, rasism och antisemitism är alltså prioriterade uppdrag för Malmö stads organisation. Ett omfattande arbete bedrivs redan inom förvaltningarna inom området. För att ytterligare accentuera frågornas vikt fattade kommunstyrelsen i december beslut om en långsiktig och strukturerad samverkan mellan Judiska Församlingen och Malmö stad med syfte att tillvarata den judiska gruppens rättigheter som en nationell minoritet samt att genom en nära samverkan aktivt arbeta för att stärka stadens arbete mot antisemitism. Samverkansstrukturen innebär att en samverkansöverenskommelse tecknas mellan församlingen och Malmö stad med en styrgrupp med deltagare från den Judiska Församlingen, stadskontoret, grundskoleförvaltningen, gymnasieförvaltningen och kulturförvaltningen. Gruppen leds av stadsdirektörens ledningsstab och får i uppdrag att årligen utarbeta en verksamhetsplan för kommande års samverkansaktiviteter där Judiska Församlingens kompetens ska tillvaratas. Samverkansaktiviteterna ska rymmas inom intentionerna i Malmö stads ”Strategiska utvecklingsplan för arbetet mot diskriminering i Malmö stad” STK-2013-368 samt stadens aktualiserade program för den nationella minoriteten Judar.

Konferensen

Statsministern är värd för konferensen och utbildningsdepartementet är ansvarig arrangör. Konferensen i sig är en internationell konferens med särskilt inbjudna deltagare från ett sextiotal länder och internationella organisationer. Totalt beräknas cirka 600 inbjudna delta vid konferensen. Utbildningsdepartementet och regeringskansliet har fullt ansvar för all planering och genomförande av konferensen i nära samverkan med polisen och säkerhetspolisen utifrån de särskilda skyddsbehov som finns. Alla aktiviteter och programpunkter som kommer att ske inom ramen för konferensen, arrangeras och genomförs av utbildningsdepartementet, utrikesdepartementet och regeringskansliet. Utöver dessa programpunkter kan ytterligare möte eller aktiviteter med deltagarna komma att genomföras, men då på de deltagande ländernas egna initiativ och inte inom ramen för Sveriges värdskap. Konferens sträcker sig från en kvällsaktivitet den 25 oktober fram till och med den 27 oktober.

När det gäller själva konferensen och dess genomförande har Malmö stad ett behov av en nära samverkan med arrangörerna och polisen för att minimera de störningar som avstängningar av vägar, transportleder och vissa byggnader kommer att innebära. Förutom att genomföra en god planering av olika transport- och logistikkedjor innebär det även ett behov av samlad och tydlig kommunikation. Regeringskansliet räknar med att cirka 300 mediehus kommer att bevaka konferensen på plats i Malmö. En gemensam kommunikationsstruktur med arrangören, polisen och Malmö stad för att möta deras behov är, baserat på erfarenheterna från Eurovision, en framgångsfaktor.

Säkerheten kring konferensen kommer att vara ett högt prioriterat område där Malmö stad kommer att ha en aktiv del i nära samverkan med polis och arrangör. Konferensen genomförs under höstlovsveckan vilket kan innebära särskilda utmaningar.

Malmö stads åtagande

Konferensen innebär en möjlighet att visa upp Malmö som en stad kapabel att hantera stora internationella möten och konferenser. Ur ett kommunikativt perspektiv behöver därför kraft läggas på kommunikationsinsatser riktade mot internationella media och besökare på ett liknande sätt som vid Eurovision. De deltagande delegaterna kommer troligen inte att spendera tid utanför möteslokaler och konferensanläggningar, men för att lyfta händelsens vikt för malmöbor, besökare och internationell media, behöver även kommunikativa insatser göras i stadsrummet inför och under konferensen.

Att regeringen väljer Malmö som plats för konferensen förpliktar och ställer krav på staden och vårt arbete mot diskriminering och antisemitism. Konferensen innebär en möjlighet för Malmö stad att visa upp allt det goda arbete som redan bedrivs i staden, men även att utveckla och stärka arbetet. Detta arbete är dock inte primärt fokuserat till själva konferensen utan ett långsiktigt arbete för hela stadens organisation med den inriktning som beskrivs i de budgetmål som kommunfullmäktige har antagit. I samband med konferensen kommer med hög sannolikhet frågor ställas kring antisemitism i Malmö och stadens arbete. Det finns därför för vår del ett behov av att fokusera, förstärka och prioritera arbetet mot antisemitism de närmaste åren genom att på olika sätt lyfta de arbete som bedrivs, koordinera insatser som genomförs inom olika förvaltningar och verksamheter samt att stötta initiativ från andra aktörer som föreningar och näringsliv för att på så sätt säkerställa att intentionerna i kommunfullmäktiges mål nås.

Staden bör ha en hög ambitionsnivå i att presentera Malmö som en plats där många arbetar för ett öppet samhälle med yttrandefrihet, mångfald och antidiskriminering i fokus. Arbetet mot antisemitism och antiziganism kommer dock att ha ett särskilt fokus. Under året med start i juni planeras ett omfattande program som understryker just vikten av att många röster hörs, att Malmö tar ställning mot förtryck och diskriminering. Under temat Malmö - den öppna staden, planeras utställningar, workshops, programverksamhet i samband med till exempel sommarscen och andra större evenemang och mycket mer. Aktiviteterna kommer att anpassas för att följa de eventuella rekommendationer som då gäller från Folkhälsomyndigheten.

Det civila samhället kommer bland att ta plats genom ett tillfälligt stöd riktat till kulturella och publika aktiviteter som genomförs under året. Tanken är att tydligt visa att det finns ett stort och brett engagemang för frågorna i hela Malmö. Dialog kommer även att föras med andra viktiga aktörer som studieförbunden, Malmö universitet, Raoul Wallenberg-institutet och många andra aktörer som kan ha intresse av att delta.

Det är också av stor vikt att barn och unga involveras i arbetet genom extra insatser i skolor och förskolor, både genom utbildningsinsatser men även eget skapande där barns engagemang tas tillvara.

Organisationsbehov

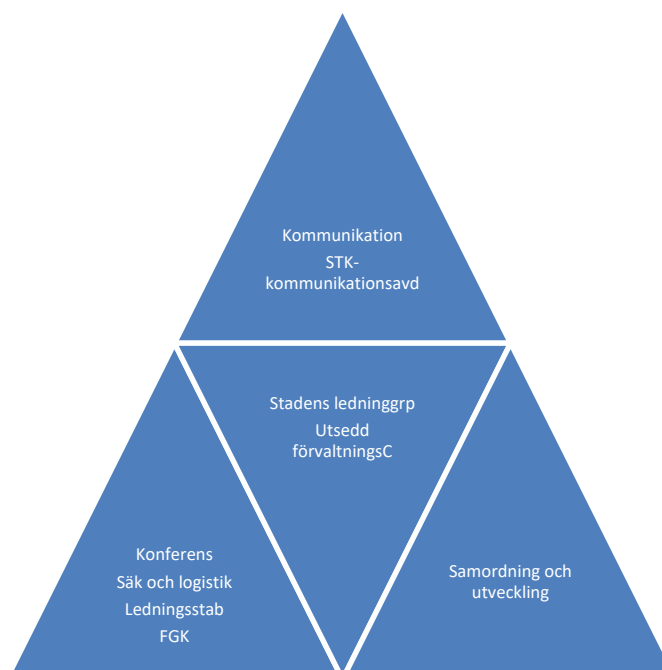
För att möta de ovan beskrivna behoven har Malmö stad skapat en anpassad styrstruktur. De beskrivna frågorna rör sig i enlighet med fullmäktiges budgettext över alla stadens verksamheter. För att samordna och driva på frågorna behöver de hanteras av stadens ledningsgrupp och för att det ska ske på ett samlat och effektivt sätt har stadsdirektören utsett kulturförvaltningens förvaltningsdirektör som övergripande samordningsansvarig med uppdrag att säkerställa att

hanteringen av konferensen som i dialog med övriga förvaltnings- och bolagschefer. Samordningsuppdraget är ett tillika uppdrag till förvaltningschefsuppdraget och inom uppdraget rapporterar förvaltningsdirektören till stadsdirektören. En styrgrupp som leds av kulturdirektören består av fritidsdirektören, personal från stadsdirektörens ledningsstab, avdelningschefer från stadskontoret och kulturförvaltningen samt personal från Malmö Live.

När det gäller konferensens genomförande och den primära dialogen med arrangören kring säkerhets- och logistikfrågor, föreslås att dessa frågor hanteras av stadsdirektörens ledningsstab med stöd av stadskontorets säkerhets- och beredskapsfunktion, fastighet- och gatukontorets evenemangs- och trafikregleringsfunktioner samt övriga kommunala verksamheter som kan bli berörda baserat på den hot- och riskbedömning som polisen genomför.

Stadskontorets kommunikationsavdelning föreslås få ett övergripande ansvar för att dels på övergripande nivå samordna, planera och leda kommunikationsarbetet för Malmö stads del kring konferensen, dels stötta förvaltningarnas kommunikation kring arbetet mot antisemitism.

Malmö stads förvaltningar, helägda bolag och förbund föreslås att prioritera och fokusera arbetet mot diskriminering och rasism i enlighet med kommunfullmäktiges mål mot antisemitism under perioden 2020 till 2022. För att stötta verksamheterna föreslås att en samordnings- och utvecklingsfunktion tillsätts inom ramen för arbetet med konferensen. Samordnings- och utvecklingsfunktionen underställs kulturdirektören i dennes samordningsroll under innevarande år och bemannas med extern samt befintlig kompetens kring diskriminering och antirasism, arrangemang, kommunikation, marknadsföring och projektledning. I samband med konferensen föreslås också samordnings- och utvecklingsfunktionen ansvara för att de aktiviteter som genomförs från stadens sida är koordinerade och avstämde med säkerhetsfunktionen. Det övergripande målet för funktionen bör vara att skapa förutsättningar för att alla i Malmö ska kunna vara stolta över sin bakgrund och sin identitet och samtidigt leva i staden som jämlikar.

Stadskontorets bedömning

Vikten av att arbeta mot diskriminering, rasism och antisemitism är allmänna budgetuppdrag som alla förvaltningar och bolag ska hantera inom sin ordinarie budgetram. I budget lyfts dock särskilt skolan fram som en viktig aktör och grundskoleförvaltningen har därför inom ramen för samverkansöverenskommelsen med judiska församlingen fått en budgetförstärkning av kommunstyrelsen på 2 miljoner kronor årligen under perioden 2020-2023 för arbetet mot antisemitism. Kommunstyrelsen har utöver stödet till grundskolan och judiska församlingen avsatt 8 miljoner kronor under 2020 för arbetet mot diskriminering och för en öppen stad.

Malmö stad har inga arrangörskostnader kopplade till konferensen och det finns heller inga statliga pengar att ta del av för aktiviteter inom staden i samband med konferensen. De kostnader som staden får inom området säkerhet och logistik på grund av konferensen kommer att debiteras arrangören. För att lyfta fram vikten av konferensen och dess budskap för Malmö och stadens arbete mot diskriminering inför och under konferensen föreslås att stadskontoret använder 4,5 miljoner kronor för 2020 ur kommunstyrelsens avsatta medel mot diskriminering och för en öppen stad för att hantera den projektledning, kommunikation och samordning av stadens samlade arbete inom området, och inför konferensen i enlighet med vad som beskrivits i ärendet.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Eva Marie Tancred Ärendekoordinator
Andreas Norbrant Stadsdirektör

